

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 45.

V petik 6. Rožnika.

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petik. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blasniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Nevradni del.

Avstrije prihodnjost.

(Dalje.)

VII.

Le zavolj poravnania tako žalostno in nevarno zmešanih denarskih zadev francosovske samovladije od kralja v mesto Versailles blizu Pariza poklicani poslanci žlahtniga, duhovniga in tako imenovaniga tretjiga stanu so se po v zgodovini neizmerno znamenljivi seji 23. rožnika cveta leta 1789 zedinili v vstavodavni narodni zbor pod izrečeno prisego se poprej ne ločiti preden bodo francosovski državi novo pripravno vstavo naznanili. — V tistem trenutku, ko so se ljudski poslanci enostransko brez da bi bili oni račun dali kraljevi oblasti tega opravila lotili, so oni sebi po pravici postavljene meje preskočili, kraljeva moč je ostala v serce zadeta, in prva francosovska revolucija je bila osnovana, iz namena — v djanje vpeljana. Ker v tako napravo jih kralj poklical ni, takega naročila jim ljudstvo dalo ni, jim ga veljavno dati ni zamoglo, sami so si ga iz lastniga nagiba dali, in nepokorni kraljevemu povelju se ločiti, so sejali tisti moške grozovitno seme revolucije, kateriga strašni sad še dandanašnji po Evropi miru in sreči nevarnost in pogubo žuga. Kakor osebujujimu človeku tako se godi v političkim življenju vesoljni državi — prva stopnja, naj gre že po pravi ali krivi poti, je vselej važna, voditelj kakiga političkiga gibanja še nikoli niso bili v stanu kraja določiti in ukazati: do sem pa daleč ne. Ni čuda, de je tako, če kaka oseba ali večina kakiga državniga zbora le pervikrat od pota pravice odstopi, kako bo v stanu potler drugi stranki ravno tistiga zbora, ako ona po tej poti napreduje v bran se postaviti rekoč: naprej ne!? Vse zastoj! razujzdana množica bo odgovorila: mi hodimo po stezi, katero ste nam vi pokazali, kako se prederznete vi nam modrost in pokoršinjto pravici nasvetovati, vi, ki ste jo prvi kraljevi oblasti odrekli? Clo dostikrat že je pervake političkih prememb, ki so za prekucijo živeli in goreli, obhajala prepozna kes, ko so vidili, kam da je razujzdana derhal svojih naslednikov pripravila osodo lastne države. To je še zmiraj bil žalostni sad vsake po sili vpejlane političske državne premembe ali revolucije, de o začetku nikoli konca spreviditi ni mogoče, de prva pregreha tisuč novih rodi, de na nagnjeni planjavi izpušenimn kamenju, enaka nesrečna država vsaki dan bolj in bolj globokimu brezdnmu nasproti hiti — če božja previdnost ne pošlje moža, ki z močno roko dostikrat še le na zadnjim robu žugajočo nevarnost odverne. Naj bi si tukaj rečeno tisti možje dobro spominu vtisnili, katerim je v preteklih letih navadno bilo se z ognjem igrati, morebiti jim bo treba v prihodnje po lastni in ptuji skušnji uka za pametno djanje. Še vselej je vsaka revolucija človeškemu rodu veselo veselo prihodnost obetala, de bo od tod za-

rod poganjat preroben, ves nov, zmirej je bila prva zastava čista madeža, in novi preroki so nar sladkejši besede v ustih imeli, tedaj ni čudo, da se je priprosto ljudstvo, katero obljubam lahkomišno verjame, dalo omamiti. Kaj se ni vse pričakovalo po celi Evropi od prekucije leta 1789? da bi od tod zazoreli zlati prihodni časi, da bi dolga noč preteklih stoletij bežala zdaj in zdaj izhajajoči danici.

Kako so ukali in rajali pri obletnici 14. maeliga serpana 1790 v Parizu, kako je ljudstvo z kraljem vred od veselja solze točilo, ko je kraljica Marija Antonija pri kraljevi prisegi kviško dvignila lastniga sina kraljeviča v znamenje, de zdaj tudi ona z možem in sinam hoče novi vstavi v resnici in zvesto pristopiti. Res je pač, res, prekucije se začnejo z ukam in veseljem, prihodnjost se smeja ko nova spomlad, ali konec storijo večidel strašni zimski viharji. Ni čuda, če natoro človeškiga rodu, kakor se ona v resnici kaže preiskujemo. Kaj se ljudem pri taki priloznosti vse ne obljubi, in kaj množica brez uma že prenapetim obljubam sama še dostavi! Je morebiti mogoče začasno staniše na tej zemlji v raj spremeniti? Kaj bi se v to trudil, vse je zastoj, breme gre le od desne rame na levo, križa pa vunder od herbita ne dvigneš! — Napisali so Francozi od začetka svojim banderam besede narodnost, kralj, postava, spremenili so jih urno v prostost, enakost; glasili so se zopet v letu 1830 prostost, enakost, javni red, in na novo v letu 1848, prostost, enakost, bratoljubje.

V resnici prav lepe besede, kdo bi ne ljubil naroda, ne častil kralja ne vbogal postavi? Vunder razujzdana raba prostosti je silno nevarna bila javnimu redu, in v imenu bratolubja je kri v potokih tekla. Trikrat so se tedaj že Francozi pognali v letih 1789, 1830, 1848 po poti silne prekucije obljubljeno deželo prostosti najti, trikrat jim je tako spodletelo, da so iz deža pod kap prišli. Ravno to je tudi do zdaj še vselej po skušnji vterjena resnica, de je izhod kake revolucije naravno nasprotni nagibu in namenu, zavolj kateriga je bila vladi poprejni sila storjena. Iz perve francosovske revolucije je zrased Napoleon. Komaj nehvaležni sin nastopi bogato dedino, je razdjat svojo mater, in je ko samoderšni cesar čez republikance stegnul železno roko. V letu 1804 že ni veljala ne besedica vstav 1791, 1792, 1796; gorje tistimu, ki bi se branil vkloniti se neomejeni volji novovstavljeniga cesarja, sicer je bil k smerti obsojen, ali je moral v ječi žalostni konec storiti, ali saj daleč čez meje drage domovine pobegniti. Tale je bil izhod perviga puntanja, de ni ostala le senca kakorkolišne prostosti, de so bili vsi po enakim sušni.

V letu 1830 vstavna vlada kralja Karolna X. drugači sovražnim napadam svojih nasprotnikov ni mogla v bran stati, tedaj je enostransko važne vstavne naprave prenaradila, volitev državnih poslancov in prostost tiska omejila. Na to se vzdigne v Parizu silni vihar, vladna moč ni bila zadostna vstajo pobiti, te-

daj ponudi kralj dobrovoljno spravo, prekličie tako zavidene postave, spusti sedajno, in izvoli nezadovoljnim bolj dopadno ministerstvo. Vse zastoj! kdo bi pri puntarjih zmernosti ali vzderžnost iskal, to bi bilo pametno, ali v puntih se pamet nikoli ne najde. Tedaj se stari kralj brat nesrečniga Ludovika XVI. vladi odpove, pusti kraljevo krono svojimu vnuku Henriku V. komaj deset let starimu kraljeviču, in mu ko varha na stran postavi kakor kraljeviga namestnika vojvoda od Orleans. Po vsi pravici bi bil tedaj zdaj Henrik V. v vladi nastopil Karolnu X.

Kaj se je pa zgodilo? Punt hujši in hujši razgraja, Karol X. je moral bežati, in kaka množica državnih poslancov, ki v to ne sapice pravice niso imeli, izkličiejo poprej imenovaniga namestnika ko Ludovika Filipa I. kralja Francozov. Ta je urno naznanil; de bo v prihodnje vstava resnica. Pri vsim tem so pa Francozi okusili clo malo miru in zaželjene sreče, neprenehama so si vstaje in punti nasledovali, marsikateri morivec je sprožil v peklenški hudobiji puško na tega kralja. tedaj je tudi njegova vlada vsiljena bila prostost državljanov bolj omejiti, ko kakoršna poprejnih. Vsi dobro vemo, ker clo zvesto v našim spominu živi, kako in v kakih okolj-sinah je vlada Ludovika Filipa I. v letu 1848 poginula in kralj vsiljen bil tako urno iz Pariza pobegniti, da so bili zvesti prijatli komaj v stanu mu dvesto frankov v kočijo na pot podati. Tedaj se ne bomo mudili zgodovino tistih dni bolj na tanjko popisovati, le to bi opomnili, de je ni bilo morebiti kar svet stoji od kake majhne pa prederžne množice neizmerno veliki pa prestrašeni in omamljeni večini vsiljene revolucije. In vunder o čudeža neznane, od cesar se 22. sušca 1848 nar bolj prenapetim naslednikom prekucije še sanjalo ni, so slišali ostermeni Parižani 25. sušca kakor veljavno državno vladno podobo isklicano: namreč premembo dozrajne vstavna samovladije v republiko.

V odvernitev strašnih nasledkov vojskovanja med državljanji je nanaglama vse v tako premembo dovolilo, tako de je le vse mergolelo, od repulikanarjev. Kaj pa se sliši današnji dan, tri leta po naznanjeni novi republikanski vstavi? Večina narodniga postavodavniga zbora in neizmerno velika večina ljudstva o tej vladni podobi clo nič več noče vediti, in dans bi jo v monarhijo spremenili, ko bi jim vstava tako zavidenih zapahov ne bila na pot djala, in mende bi se ne motili rekoč de v prihodnje leta tamkej od te vladne podobe ne bo več ne duha ne sluha. Vidimo tedaj po izgledu Francozov, de so v šestdesetih letih se trikrat lotili po sili vladno podobo lastne države premeniti (če ne pazimo na mnoge punde, ki so se še zraven prigodili) in trikrat je bil izhod ravno nasprotni pervimu načimu. Ravno to smo skusili pri prekuciji leta 1848 v avstrijskim cesarstvu. Sicer tukaj moramo obstati, da se je pri tej dogodbi zaželenje in hrepenenje po premembi začasne samoderžne vladne podobe v vstavno

tako čudno mešalo z svojoljubnim gibanjem lastnih narodov, de je clo težko v taki zmešnjavi vodivniga pota ne zgubiti. Vunder tudi tukaj triletna skušnja obilno skaže, de so vse po sili pridobljene naprave (Nemci so jih imenovali Errungenschaften) v kratkim veljavo zgubile, enako rastlini, katera v ptujo nepravno zemljo zasajena veselo poganjati ni v stanu. Kar so pa nasledniki silne prekucije kakor svoj cil ali namen javno naznanili, ali v sercu skrito z seboj nosili, namreč razdelitev samovladije v mnoge kosi — se je v ravno nasprotno vernilo. Poprej bolj po imenu kakor v resnici vezane kronne dežele so zdaj nerazdeljivo zedinjene v vstavni avstrijski državi. Vemo, de hvala takiga izida gre nepremakljivi zvestobi pogumne armade in domoljubnih Avstrijancov, naj bi spomin preteklih let nam v pričo stal, de pervaki silnih puntov sebi, naslednikom in svojim napravam zgodno jamo kopljejo, z eno besedo, *de v revoluciji, to je silni vstaji za človeški rod zveličarne sreče najti nikakor ni.*

Ta važna in sadu polna resnica izvira iz šestdesetletne skušnje iz znanstva zgodovine evropskih dežel od leta 1789 do naših dni. Nadušena je večina prebivavcov vsih držav vsih stanov od te resnice, povsoti vlade pazljivo čujejo in terdno državno veslo v rokah deržijo; pogumne armade vsih narodov so pozabile poprejnih bojev, prijazno si roke podajo v varstvo prvih potreb človeškiga rodu, posestva, družine, v oetje javniga reda; njim se pridružijo iskreni duhovni, da bi po volitvi božjiga darivca kristjanske vere popravili kar je krivo, spravili kar se sovraži, zedinjili kar se loči, — tako sta vojaški in duhovni stan podlaga javniga reda sedajnih evropskih reči. Pri vsim tem pa politiško obnebeje ni tako jasno kakor bi se marsikaterimu zdelo. Vetrove je Eol v votlini svoje skale zaklenil, čisto je po verhu morje, — kaj se pa v globočini meša in vzdiguje, kdo je v stanu že zdaj razodeti! Revolucijiska stranka je sicer povsod pobita in se ne prederzne nikjer ponosno glave dvigniti, vunder pazijo v svojih berlogih serditi sovražniki javniga reda, kdaj bi spet rjovel komaj potihnjene viharji. V kakoršni podobi se bo že prekucija prikazala, vabila bo zmiraj z zapeljivimi besedami, in ako od začetka tudi napreduje, konec bo le navadni, ker silna prekucija obstoječe blagostanosti vtemeliti nikdar ne zamore.

(Dalje sledi.)

Austrijsko cesarstvo.

Krajska.

Perve dni tega mesca je prišla železnica v cesarsko oskerbnistvo.

* Iz Terzina se 1. roznika v „Novice“ piše: Hvala, kar hvalo zasluži! Pravično terjanje, da bi naše kantonsko poglavarstvo v Kamniku županijam po domače dopisovalo, se sedaj pri nas zvesto spolnuje. Naš župan Ložar dobiva od lanskiga listopada vse dopise od Kamniškiga kantonskiga poglavarstva v slovenskim jeziku — in ravno tako tudi župan v svoji županii čisto vse v domačim jeziku ravna. Hvala tedaj takimu pravičnemu ravnanju!

* XXIV. del Deželnega zakonika prinese imenitni razglas c. k. deželnega poglavarstva od 23. maja 1851 glede izpisanja od nj. veličastva z najvišjim sklepom 19. Marca 1851 dovoljene deželne naklade na vse neposrednje davke v poravnanje stroškov za vkvartirovanje žandarmerije, za zdravstvo in delavšnico v upravnim tetu 1851.

Z visokim ministerskim razpisom 8. Novembra 1850 št. 23720 so bili stroški za vkvar-

tirovanje žandarmerije kot izloga izrečeni, ki se ima po nakladi na vse neposrednje davke celiga regimentniga okraja vgotoviti, in ktere poravnati gre, ker okraj 11. žandarmerijskega regimenta kronovine Krajsko, Koroško in mesto Terst s k njemu gredočim obmorjem obseže, po določi visocega ministerskega raspisa 28. Junija 1850 št. 12738 vsaki teh kronovin po meri velikosti oddelka žandarmerije, ki se ima v nji postaviti.

V to versto deželnih nalog, t. j. izlog, ki se ima po nakladi na vse neposrednje davke cele kronovine vgotoviti, grejo dalje tudi še vsled z visokim ministerskim razpisom 23. Decembra 1850 št. 7043 poterjenega poglavarstvinega ukaza 18. Maja 1850 št. 5617 stroški za zdravstvo, kteri so se za uboga bolnike krajske kronovine v Ljubljanski bolnišnici kakor tudi v javnih napravah za zdravstvo družih kronovin ali izdeželnih držav, s kterimi zavoljo brezplačnega zdravljenja obestranskih bolnikov nobena vzajemna razmera ni storjena, nabrali in stroški za hrano, ki se ne od teh bolnikov ne od njih plačati dolžne žlahte izterjati ne dajo, in drugi stroški za zdravstvo, kteri so se po prejšnjih postavah po razdelitvi na kresije dobivali in so v zgoraj imenovanih poglavarstvih ukazih od 18. Maja 1850 pod čerkami c) do f) in v poglavarstvinim razpisu 15. Octobra 1850 imenovani, kakor tudi stroški za tukajšno delavšnico vsled z visokim razpisom dvorne kancelije 4. Decembra 1844 št. 38360 poterjenega najvišjega sklepa 30. Novembra 1844.

Zavoljo vgotovljenja gori omenjenih davšin za hrano in ostalih stroškov za zdravstvo so bili tudi že vsled poglavarstvinih razpisov 30. Avgusta, 17. Septembra in 14. Octobra 1850 (dež. zakonik XXV. in XXXII. del, št. 436, 437 in 543) za IV. četertletje upravnega leta 1849 in za I. in II. četertletje upravnega leta 1850 dotični deželni prineski po konkurencii izpisani in ravno tako se je tudi za poravnano stroškov za delavšnico, kteri v upravnim letu 1851 pridejo, po od poglavarstva 20. Julija pr. l. št. 9844 storjenim in z vis. ministerskim razpisom 11. Octobra 1850 št. 21625 poterjenim izpisanjem 1½ odstotne deželne naklade na gruntin in hišni davk skerbalo.

Kar pa utiče stroške za vkvartirovanje žandarmerije, ktere ima dežela terpeti, med ktere grejo po obstoječih predpisih (poglavarstvinu ukazi 11. Februarja, 28. Marca, 18. Julija, 31. Avgusta in 10. Novembra 1850, in 27. Januarja 1851) razun stroškov za prebivališa in kozarne tudi še stroški za kosarske orodja, posteljno pripravo, kuhinjsko orodje, robo v hlevih, svečavo kosarn, hlevov, mostovžev in stopnic za žandarje, kakor tudi za opravo, kurjavo in svečavo prebivališ nižjih oficirjev in primaplanistov in vlaknih pisarnic, so se, kolikor so se doslej odraitovali, ta čas predplačiloma iz kameralne denarnice plačevali, in zavoljo tega gre zdaj kakor za povernjenje teh predplač tako tudi za vgotovljenje stroškov za vkvartirovanje žandarmerije skerbeti, ki se bodo še v vpravnim letu 1851 nabrali, kar se ima oboje po zgoraj imenovanim od vis. ministerstva postavljenim pravilu po nakladi na vse neposrednje davke cele kronovine zgoditi.

Da pa ne bo treba, vsako teh treh raznih deželnih nalog, t. j. 1. za žandarmerijsko vkvartirovanje, 2. za zdravstvine stroške in 3. za delavšnico posebej razdeliti in poberati dati, je potrebno, jih v eno samo nalogo zjediniti, zavoljo tega se mora cela potrebna šuma prevdariti in potem na celi znezek vsih neposrednjih davkov cele kronovine naložiti. Iz tega se pokaže, koliko pride na vsaki davkovsk goldinar naložiti.

Kar tadaj

1. stroške za vkvartirovanje žandarmerija utiče, sicer dotične prebivališa in prebivalnine v Krajski kronovine še niso povsod doveršno v gotovim; kakor se iz doslejnih obravnav posname, se mora za tekoče upravno leto 1851 na okroglo šte-

9000 gld. — kr.

prevdariti, ker je pa žandarmerija že v pretečenim letu v djavnost stopila, se mora tudi za povernjenje

predplače z 2328 „ 21 „

ktere je tisti čas cesarski zaklad za njeno prvo prebivališ v Koliseumu v Ljubljani do njene doveršne uravnave dalo, dalje tudi za stroške za njene staniša, ki so bile deloma že vlansko leto drugje v najem vzete, pri enimeri z 2000 „ — „

in zadnjič za prvo hišno orodje, ktero je tudi ces. zaklad za ta čas predplačema napravil z 21208 „ 47 „ skerbeti, tako de se v tem upravnim letu 1851 vesvoljni stroški z stroški v lanskiga leta za žandarmerijo

vred na 34537 gld. 8 kr.

prevdariti morajo, ktero število se pa, ko se znesek 5200 gld.

za prebivalninske pavšale in spavnino žandarjev, ktere se zdaj deželnemu konkurenčnemu zakladu k dobrim pripisejo, in ki so bil za to za 1851 prevdarjene, na 29337 gld. 8 kr. zmanjša.

Prenesek 29337 gld. 8 kr.

2. Stroški za zdravstvo, ktere ima dežela poravnati, znesejo po srednji meri za eno četertletje 3742 gl. Ker pa ti stroški za poslednje dve četertletji leta 1850 še niso plačani, in se za celo dotično potrebo tekočiga upravniga leta 1851 skerbetimora, se pokaže iz tega za šest četertletij potrebni skupni znesek v okroglim številu 22500 gld. — kr.
3. Stroški za tukajšno delavnišnico znesejo po zaupravno leto 1851 poterjenim prevdanku 10525 gld. — kr.
- Iz tega se vidi, da vse te deželne naloge, ktere se imajo po nakladi na vse neposrednje davke krajske kronovine poravnati, skup 62362 gld. 8 kr. znesejo.

(Konec sledi.)

Koroško.

Že pred dvema letoma je bila na Dunaju komisija iz slavjanskih jezikoslovcev in pravnikov sestavljena, ki je slavjansko pravniško terminologijo naredila. Dosada je še le samo česka terminologija na svetlo prišla in se hitro razprodala, da je že bil potreben drugi natis. Škoda, da se jugoslavenska terminologija še ni tiskala: gotovo je jako potrebna i bi se tudi hitro razprodala. „Pražke novine pišejo:“ Zavolj različnosti českega jezika, ki bi lahko zmote napravile, je gosp: minister za bogočastje in uk zapovedel komisijo sestaviti, da bi učeno terminologijo za šolske in učne knjige napravila. Komisija se bode u ti namen u Pragu sbrala.“ Ali be ni bilo kaj tacega tudi za nas Jugoslavene potrebno?

(Bčela.)

Horvaška.

Zaklad Jelačića bana zneze 150,030 gldinarjev in 26³/₄ kr.

* Stanku Vrazu se bo spominek postavil. Že je za njegov spominek 40 gold. 30 kraje. skupej.

* Komisija horvaško-slavenska sodništva sestaviti, je vsim deželnim sodništvom naročila, da imajo vsi pravdosredniki po abecednem redu pri c. k. deželnih sodništvah zaperte zastopovati in zagovarjati. Na tako vižo se je pokazalo, da je v Zagrebu 152 pravdosrednikov, katerih je 66 v javni službi.

* 2. junija dopoldne je v Zagreb narodna straža svoje orožje v mestni dvorani odložila, kar se je brez poprejšnjega oznanila ali povelje zgodilo.

Avstrijska.

Njegovo veličanstvo, svitli cesar, je 2. junija iz Prage na Dunaj prišel.

* Potne bukve podmojstrov se bodo prena-redile, ker so še iz starih časov, današnej dobi neprimerne.

* Na Dunaju se je novica raznesla, da so francoskega predsednika, Napoleona umorili, kar pa, se ve, da ni res.

* Novo kazensko postavo je minister pravosodja, kakor „Vid. dennik“ naznani, minister pravosodja pregledal, ktero bo državnemu svetovavstvu predložil, da se bo potem naglo njegovemu veličanstvu v poterjenje dala. Mesca augusta bi se znala že razglasiti.

Moravska.

Veliki shod v Olumuca se, kakor se sliši, že koncu bliža. Ruski car je hotel že 31. maja Olumuc zapustiti. (Glej novejši novice.)

* 1. junija je bilo na vsih voglih v Olumuca nabito sledeče carsko lastnoročno pismo v českem in nemškem jeziku:

Ljubi grof Lazansky! Prebivavci Olumuca so, ko sim bil z njegovim veličanstvom, ruskim carom med njimi, toliko dokazov lojajnega zadržanja in udanosti naznanili, da jim svoje spoznanje izrečem. Ravno tako prijetno mi je bilo viditi pripravnost, s ktero so dolžnosti do vojakov, v Olumuca zbranih, po občinah spolnili. Naročim vam tedaj Olumučanom in zadevajočim občinam moje spoznanje in popolno zadovoljnost izreči.

Olumuc 31. maja 1851.

Franc Jožef.

Potrudin se, ta najvišji rokopis njegovega veličanstva Olumučanom in prebivavcem zadevajočih občin naznaniti.

Olumuc 31. maja 1851.

C. k. deželni poglavar

Leopold grof Lazansky.

Sedmograško.

Vojaški in civilni poglavar Sedmograškega, knez Karl Schwarzenberg je sledeči razglas izdal:

Njegovo veličanstvo, cesar me je najmilostljive za naslednika mojega častitega tovarša v orožju, feldmarsall-leutenanta Wohlgemutha izvolil, katerega žlahtno djanje se je po njegovej prezgodnej smerti pretergalo. Jaz sim zdaj vodstvo opravil kakor vojaški in civilni poglavar velikega vojvodstva Sedmograškega in poveljstvo 12. vojaškega oddelka prevzel.

Sedmograščani!

Spoznam težavo moje naloge; pa dobra volja in paznost me bosta kmalo s potrebami te kronovine soznani, da bom zamogel po napravah vesolne države zaželeni konec doseči.

Vaše zaupanje, vaša radovoljna pomoč bosta delo bistveno pospešila in prijazno sprejetje, ko sim stopil v vaše kraje, me podpera v mojem zaupanju.

Z odkritoserčnim obžalovanjem sim vendar, ko sim po tej tako srečni deželi potoval, moral viditi, da tu in tam še prepičelo spoštovanje vlastnine in nasprotno sovraštvo raznih narodnost nasledke punta in bratovske vojske še pomnožujeta in rane v celenju zadržujeta.

Moja prva naloga bo tedaj, dani občni postavi neskrunjeno spoštovanje, deželi zaželeni mir in red, in vsacemu posebej zagotovilo pravnih tirjatev spet pridobiti.

Vlada se odkritoserčno trudi, z vestnim spoštovanjem vsake narodnosti, blagor te kronovine v prid edine države varovati. Resno in ostro bi moral toraj s tistimi ravnati, ki bi si prederznuli, nezaupanje proti naredbam vlade razširati, ali na kako vižo koli si bode nezadovoljnost in nered buditi.

Sedmograščani! Z zaupom stopim v vašo

sredo, stopite mi enako odkritoserčno in z enako dobro voljo nasproti.

Z veseljem in s savestjo, da mi bo dobro steklo, se vseden k delu.

Sibinj, 25. maja 1851.

C. k. vojaški in civilni poglavar Sedmograškega Felmaršall-Leutenant in vojaški oddelčni poveljnik

Karl knez Schwarzenberg.

* V nekterih krajih Erdeljskiga se je znoviga prikazala goveja kuga.

Tuje dežele.

Bosna.

Iz Bosne se piše v „Narodne novine“, da se je vsak čudil, da je tako naglo Omer paša iz Krajnc v Travnik prišel, ker so menili, da se bo naj manj še en celi mesec v Krajni mudil. Turci pripovedujo, da je to zavolj tega storil, ker je prišel ferman, ki mu ukaže, v 14 dneh se v Carigrad podati. Kristjani so se te govorice strašno vstrašili, ker bi potem takem sila stiskani bili. Pravi uzrok berže vernitve je pa, ker se je Serajevo s Travnikom vred spet začelo puntati, in ako bi njega nektare dni dalj ne bilo, bi se bil tukaj plamen revolucije z nova dvignul.

Turška Serbska.

20. maja se je podal gospod Danič, vradnik serbske knježevine na Dunaj po tistih 38,000 cekinov, ktere je Serbsko v letu 1848 posodilo. Tudi avstrijski konsularni pečavnik, gospod Curhalek se je v Beč podal.

Francoska.

Gospod Laborde bo predlog storil, kraljestvo spet ustanoviti.

* Veliko se govori, da se je predsednik republike posvetoval v svobodni volitni postavi z ministerstvom. Predsednik hoče postavo premeniti.

Njegova skrivna misel je tale: Prav, jaz se udam, jaz hočem postavo obderžati, ker jo tako že, pa zavolj tega mi dovolite, da tri leta dalj predsednik ostanem, in potem bomo za prihodnjost skerbili.

Laška.

Francosko vojaško sodništvo v Rimu je dva papeževe vojaka k smerti obsodilo in ju ustreliti ukazalo.

* V Florencu je velik hrup vstal. Vlada je prepovedala dan bitve pri Curtatone praznovati. Demokrati so vendar v cerkev prišli in vence delili. Žandarji so zavolj tega blizo prišli in kviško ustrelili in tako se je ljudstvo naglo razšlo.

* V Rimu je bilo 33 francoskih vojakov ranjenih, da se ne ve, od koga.

Angleška.

29. maja je v Londonu naj več ljudi razstavo obiskalo, namreč 53,667, ki so plačale za vstop 2379 funtov šterlingov.

* V London v obertniško razstavo se še vedno vsake sorte reči pošiljajo; vendar je naj bolje pred ko mogoče v razstavo iti, ker je v poslopju razstave dan na dan več prahu in mokrote.

Rusovska.

Ruski car je že v Warsavo prišel, kakor telegrafsko naznanilo poroči.

Azija.

Vstajniki na Kitajskim so že skoraj vse južne kraje dežele Kvangsi posedli. Njih velki vodja je Sin-chan-fu, katerega so za carja izklicali. Ti car od kupčije velike davke pobira in carski denarnici na tako vižo veliko škodje. Tudi glavno mesto dežele imajo vstajniki v rokah.

Hofmann s. r.